

Dato: 21.11.2018

Retningslinjer for veiledet praksis for psykolog med lisens -presiseringer

Retningslinjene gjelder psykologer som etter vedtak fra HelseDirektoratet må gjennomføre klinisk praksis for senere eventuelt å kunne oppfylle vilkår for autorisasjon.

Retningslinjene er generelle. De individuelle kravene til innhold og omfang av praksis for hver enkelt kandidat, fremgår i vedtaket som kandidaten har fått av HelseDirektoratet.

Krav til praksissted og innhold i veiledning

Veiledet praksis som psykolog forutsetter en midlertidig lisens fra HelseDirektoratet. En lisens gis i denne sammenheng som et ledd i et kvalifiseringsløp mot autorisasjon som psykolog. Lisensen gir rett til å bruke tittelen og utøve yrket som psykolog, men er begrenset i tid og forutsetter arbeid under veiledning i spesialisthelsetjenesten.

Arbeidet skal være klinisk rettet med hovedvekt på utredning, diagnostikk og behandling av personer med psykiske lidelser. Såfremt annet ikke fremgår av vedtaket, skal praksisperioden inneholde utredning og behandling av både barn/unge og voksne (eks. ved BUP og DPS). Praksis i andre type stillinger utenfor spesialisthelsetjenesten godkjennes ikke (eks PPT, Bufetat, NAV e.l.). Veiledet praksis må være i samsvar med allmenne og fagspesifikke verdier, jf. Prinsipperklæringen for evidensbasert psykologisk praksis og Fagetiske retningslinjer for nordiske psykologer.

Veileder må arbeide på samme arbeidssted som praksiskandidaten slik at veileder er fysisk tilgjengelig for råd og oppfølging. Dette medfører at fjernveiledning via f.eks. Skype og telefon, ikke godkjennes.

Veiledningen må være faglig tilpasset og foregå jevnlig i hele praksisperioden. I tillegg skal det avholdes statusamtaler med en varighet på minimum 1 time pr. uke (60 minutter). Statusamtalen må være individuell mellom veileder og praksiskandidaten.

Veiledet praksis må som hovedregel være i tilnærmet full stilling (37,5 timer pr. uke). Praksisperioder i under 50 % stilling godkjennes ikke. Dersom praksis gjennomføres i redusert stillingsprosent, må praksisperioden forlenges tilsvarende.

Praksisperioden kan deles mellom ulike arbeidssteder, men det må dokumenteres minimum 6 måneder sammenhengende praksis på hvert sted. Minimumskravet er viktig for å sikre at praksiskandidaten får nødvendig tjenestespesifikk kompetanse på utredning, diagnostisering og behandling. Videre vil kravet bidra til kontinuitet i veiledningen.

Dersom praksiskandidaten bytter veileder underveis, må veilederne utstede hver sin attest. *Se mer under veileders ansvar.*

Fravær utenom lovbestemt ferie

Praksisperioden kan godkjennes med inntil fire ukers dokumentert fravær (per år) pga. av sykdom og/eller andre særlige forhold, jf. gjeldende lover og avtaler som regulerer arbeidstakerforhold. Fravær utover dette medfører at praksisperioden må forlenges tilsvarende.

Arbeidsgivers ansvar

Arbeidsgiver har det faglige ansvaret for kandidaten og for det faglige nivået på veiledningen.

Før praksisperioden starter, skal arbeidsgiver vurdere om kandidaten har nødvendige språkferdigheter for å kunne gjennomføre praksis og ivareta pasientens sikkerhet.

Arbeidsgiver må gjøre seg kjent med hvilke betingelser som ligger i vedtaket fra Helsedirektoratet.

Veileders habilitet og ansvar

Det forutsettes at veileder ikke er inhabil i forhold til praksiskandidaten, jf. forvaltningslovens habilitetsbestemmelser. Dersom veileder blir å anse som inhabil, må kandidaten påregne å gjennomføre hele eller deler av praksisperioden på nytt under en ny og uavhengig veileder.

Ifølge forvaltningsloven § 6 vil veileder være inhabil hvis han/hun er i slekt eller svogerskap med kandidaten i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken, eller dersom han/hun er eller har vært gift eller forlovet med, eller er i fosterfamilie med, kandidaten. Veileder som er verge eller fullmektig for kandidaten vil også være inhabil. Videre vil en psykolog være inhabil som veileder dersom det foreligger andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til hans/hennes upartiskhet i veilederrollen.

Veileder må være psykologspesialist og/eller ha arbeidserfaring som autorisert psykolog i Norge i minst 2 år. Veileder må videre være ansatt på samme praksissted som kandidaten slik at veileder alltid er tilgjengelig for råd og oppfølging. Veileder skal, før praksisperiodens start, ha lest og satt seg inn i vedtaket med de betingelser og vilkår som kandidaten har fått fra Helsedirektoratet.

Veileder skal vurdere praksiskandidatens kunnskaper og kliniske ferdigheter, og føre tilsyn med det arbeidet som utføres. Veileder skal gi jevnlig tilbakemeldinger om dette til kandidaten.

Veileder skal anbefale kurs og kompensierende tiltak som eventuelt er nødvendig for å oppnå tilstrekkelige kunnskaper og ferdigheter.

Ved tvil om kandidatens egnethet, skal veileder/arbeidsgiver varsle Helsedirektoratet omgående.

Veileder må fylle ut Helsedirektoratets attestskjema etter at praksisperioden er fullført. Skjemaet er tilgjengelig på www.helsedirektoratet.no.

Praksiskandidatens ansvar

Det er kandidatens eget ansvar å skaffe praksisplass. Helsedirektoratets generelle retningslinjer for veiledet praksis skal legges til grunn ved valg av arbeidssted.

Norsk helsepersonell har gjennom helsepersonelloven et eget ansvar for at den helsehjelp som ytes er faglig forsvarlig.

Dokumentasjon, evaluering og egnethetsvurdering

Den som utsteder attester skal, jf. helsepersonelloven § 15, 1. ledd om krav til attester, være varsom, nøyaktig og objektiv. Attester skal være korrekte og bare inneholde opplysninger som er nødvendige for formålet, og må inneholde alle opplysninger som helsepersonellet bør forstå er av betydning for mottakeren og for formålet med attesten.

Veileder foretar en faglig vurdering av praksiskandidaten og er innforstått med at en positiv veiledningsattest innebærer at denne er å anse som egnet til selvstendig yrkesutøvelse som psykolog.

Praksiskandidaten må etter gjennomført praksis inneha kunnskaper og ferdigheter på samme nivå som en nyutdannet psykolog med norsk utdanning.

Dersom kandidaten på tidspunktet når attestskjemaet skal fylles ut, ikke oppfyller de forventninger som stilles til kunnskaper og ferdigheter, finnes det i hovedsak tre muligheter:

- 1) Forlenge lisensperioden. Praksiskandidaten må selv sørge for å søke Helsedirektoratet om forlengelse i god tid før lisensen løper ut. Ved en slik søknad må det legges ved attest/kontrakt på veiledningsforhold hvor det klart fremgår hvor lang tid veileder anser at praksiskandidaten vil trenge for å kunne få bestått praksisperioden.
- 2) Anbefale at kandidaten tar bestemte kurs som dekker mangler i kunnskaper og ferdigheter som veileder har påpekt.
- 3) Dersom det å forlenge praksisperioden eller ytterligere kursing ikke vil avstedkomme noen endring i en negativ sluttattest, avsluttes prøveperioden. Veileder sender melding til Helsedirektoratet med kopi til kandidaten

Dersom praksisperioden ikke godkjennes og veileder/arbeidsgiver anbefaler å gjennomføre et av tiltakene nevnt ovenfor, må dette meldes til Helsedirektoratet av veileder/arbeidsgiver.

Forlengelse av lisensperioden

Dersom kandidaten ikke har gjennomført praksisperioden på normert tid, kan man søke om forlengelse av lisens. Søknaden om forlengelse må sendes via Altinn til Helsedirektoratet.